

La Mainada

Preu: 15 cèntims. - Any I. - Núm. 20
Barcelona, 21 d'octubre de 1921

— Marguerida: Serveix-te acceptar-me aquesta marguerida.
— Pau; no siguis pau i deixa'm en pau.

Correu de LA MAINADA

Publicacions de LA MAINADA

(Tancat el dijous, dia 13 d'octubre)

Durant la setmana, hem rebut originals literaris, artístics, d'enginy i passatemps, dels següents col·laboradors i col·laboradores, mainadistes estimats: Francesc Barceló; Josep Barceló; Francesc Carné; Joan Antón; J. Barea; Joan Queraltó; Mut Toki Tiki; M. Petit; Queraltó i Domenech; Esteve Arxé; R. Garcia; 6 Q; Lluís Mas; Joan Algueró; Cardona i Llanas; P. Molina; P. Noria; Martí Pous i Serra; Ramón Termens Gumà; Ricard Escoda; Joan Escoda; A. Cardiel; Francesc Llorca; Josep Carreras; Josep Oriol Franco; Victor Farrés; J. Sellar; J. Rosell; A. Verdaguier i Hom en Cia.; Lluís Pascual Raldiris; C. Surribas; J. Martínez Casanovas; Antoni Sallés; Ferràn M. C.; Martínez Barceló; Escayol i Pinillos; L. F. B.; Isidre A. Puig; Josep M. Cardona; Eudald Sala; Joan Queraltó i Garriga; Francesc Noguera; Tajuols; J. Rovira; Marçal Badia; P. Amat; Nester; Ramón Samsó; Francesc Roig Torné; Josep Moix; A. Freixas; A. Centellas; E. Carceller; Francesc Vintó; Iu Pons; Miquel Balezner i Albertí; Josep Guix i Mateu; Josep Giribets Busquets; Manuel Sainz Poch; Josep Ventura Solé; Llorenç Gibert i Roig; Pau Guimet i Prats; Ferràn Alujes; Ginerster (Envieu el vostre nom); i Francesc Blanc Arcalís.

Dels treballs que ens han remès els estimats col·laboradors, anirem publicant — i no s'impacientin! — tot el que sigui publicable, i del que no, en farem cendres.

Josep S. — Estudiarem l'assumpte.
Ll. G. C. i C. G. (Girona). — Agraïdíssims a les seves remeses!

E. Buxeda Torra. — Per l'enorme quantitat d'originals que tenim. Perdoni.

En Pepet. — No seguim cap orde en la publicació dels treballs optant als concursos. Anem publicant segons la conveniència nostra.

Teresa Miró Grifoll. — Si, senyoreta. Farem volum de LA MAINADA. Admetem els versos. Als seus peus. Una abraçada a tots, de

EL GUIA JOAN

Els sorteigs de LA MAINADA

DISSABTE passat sortejarem el **Bob** i l'exemplar de la edició monumental de **L'Atlàntida** (premís corresponents al número 18), i sortiren premiats els números

1 2 0 4 7

pel Bob, i

1 6 3 7 1

per *L'Atlàntida*.

Els qui siguin posseïdors dels exemplars que duguin estampats aquests números, poden passar a recollir els premis corresponents.

Cadaquén el 8 de novembre

Rondalles de LA MAINADA

Formosos quaderns de setze pàgines, que apareixeran periòdicament, contint cada un una rondalla, contada pels més notables folkloristes i il·lustrada per reputats dibuixants

Demà dissabte, sortirà el primer quadern

LA PUBILLA DE L'ESTANY

contada per **N'Aureli Capmany** i il·lustrada per **En Lao Romero**

15 cèntims

Els corresponals poden fer les corresponents demandes, directament a l'Administració per tot allò que no sigui el periòdic

Els subscriptors la rebran de franc, junt amb aquest número

GRAN ÉXIT

En Nap Buf, detectiu

Novella de **J. LAGUÀ LLITERAS** il·lustrada per **J. SERRA MASSANA**

Un formós volum de 256 pàgines, enquadernat en cartoné, amb coberta a tres tints. **Dues pessetes.** De venda a totes les llibreries i a aquesta Administració.

La Guerra de Successió o la pèrdua de les llibertats catalanes

Auca patriòtica, en 48 rodolins escrits per **J. LAGUÀ LLITERAS** i dibuixats per **LAO ROMERO.**

Deu cèntims

AVIS ALS CORRESPONSALS I SUBSCRIPTORS

Com sigui que fa unes setmanes que a l'Administració de Correus sembla que hi ha qui té interès en que LA MAINADA arribi amb retràs als llocs de destí, puguem dirigir-nos a qui calgui per a mirar de que es posi remei a aquesta inexplicable anomalia.

una postal directament a l'Administració: **VICH, 16**, exposant-nos les seves queixes, per tal de que, amb les postals a la mà, puguem dirigir-nos a qui calgui per a mirar de que es posi remei a aquesta inexplicable anomalia.

DUES grans solemnitats per a LA MAINADA! L'homenatge dels infants de les escoles catalanes als seus grans protectors, els catalans d'Amèrica; i la festa dels «Pomells de joventut», que en pocs mesos han arribat a passar de doscents...

Totes dues solemnitats han posat de manifest l'ufanosa vitalitat espiritual de la gran Mare Catalunya, que compta amb una fillada nombrosa, plena de virtuts i de patriotisme, capaç de fer una gloriosa Història futura, amb gestes heroïques que responguin a les dels nostres segles d'or, a les del cicle imperial, en que el món antic festejava la nostra raça, tant als continents com per les illes meravelloses de la mar...

EL nombre extraordinari de «Pomells»; què prova sinó l'admirable disposició dels

nostres nois i adolescents, la seva bona fe imponderable, el seu amor a tot el què és català, el seu ardent sentiment patriòtic, la seva religiositat inquebrantable, fonamentada sobre una tradició magnífica i excelsa?

Tota bandera que s'aixeca a Catalunya de fe i de patriotisme commou les multituds, encara fortes contra els desenganys, i les abranda en un foc puríssim d'ideal.

Gran responsabilitat per a tots els que d'una manera o altra ens posem al cap de moviments tan generosos, tan rics d'espí-

tualisme, de noblesa i de magnanimitat! Ai, si escandalitzéssim! ¡Ai, si féssim fallida, i el nostre exemple no fós heroic!

ALtres nacions havien donat la norma d'aquesta obra d'agrupament social que són els pomells. A Buenos Aires mateix ja funcionen, bellament, els «Comités Bilibien» sostinguts per la gran publicació infantil d'aquest títol, una de les millors de tot el món.

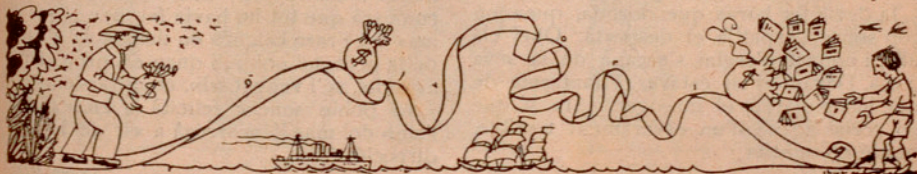
Aquí, a Barcelona, un poeta entusiasta havia volgut constituir-los fa temps, sota el títol dels «Joves Estels», però no va aconseguir la fortuna que avui tots aplaudim i lloem. Cal que tots posem la nostra voluntat i esforç perquè aquest grandios moviment sia digne de Catalunya...

Els catalans il·lustres que des d'Amèrica pensen en la pàtria i envien els seus cabdals com ofrena d'amor per a que la mainada catalana s'eduqui com la millor del món, són benemèrits i mereixen la més tendra estimació! L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que tants beneficis ha rebut d'ells, els dedica l'homenatge de la seva gratitud.

Hi assistiren més de 1,200 infants! Tots victorejaren als grans protectors En Claudi Mimó, En Joaquim Muntal, En Francesc Valls i En Manuel Biosca. Recordeu aquests noms, lectors estimats, i demaneu a Déu que els prosperi llargament.

EL GUIA JOAN

El que ens conta l'avi

EL FANTASMA DEL MAS

No es parlava d'altra cosa en tota la rodalia del poble: el mas del Frare estava habitat per fantasmes! El masover de la casa explicà que una nit, quan descansava, veié davant seu un espectre, empunyant una falç relluït i afiladíssima. Espaordit, saltà per una finestra i fugí del mas.

En la casa no hi habitava ningú més que el masover: els seus propietaris actuals viuen a ciutat. Mantes vegades, quan morí l'amo antic, molts els la volien comprar; un dels que més interès mostrava era en Roc, propietari d'un mas veí.

Comentant ço del mas, estaven en Roc, uns homes i en Pauet, xicot eixerit, que no creia res de fantasmes.

— Jo crec — deia en Roc — que el millor és no acostar-se més al mas del Frare. A ben segur que deu ésser l'esperit de l'antic propietari, que, veient l'estat deplorable de les terres del mas, per la manca d'interès que hi tenen els actuals, ha aparegut en forma d'espectre per a retreure'ls la seva obra ruïnosa.

— Ca! Home, no sé com pots creure't aquestes coses, Roc — féu en Pauet. — Vaja, jo dic més: m'aposto amb qualsevol de vosaltres, que me'n vaig al mas, em quedo en ell a dormir, i no em passa res.

— A que no?...

— A que sí?...

Uns que sí, altres que no, quedaren apostats en Pauet i en Roc que el primer aniria al mas, quedant-s'hi una nit a dormir.

A l'essentdemà, cap al fosc, en Roc i els altres acompanyaren a en Pauet, fins prop la masia.

En Pauet, a despit de les seves valenties, no les tenia totes. De bona gana se n'hauria tornat enrera, però era ja tard. Tancà les portes i finestres ben bé, i es ficà al llit.

Ja devia fer hores que dormia, quan un cop sobre l'espatlla el despertà. Obrí els ulls, i un crit d'esglai s'escapà de la seva gorja. Davant d'ell estava el fantasma de que havia parlat el masover. ¡Ara sí que ho creia! Presa d'un esverament terrible, perdé els sentits.

Els primers raigs de sol fulguraren quan en Pauet obrí els ulls; una suau frescor sentí en tot el cos ¡Quina fou la seva sorpresa! Es trobava ajegut a terra, a l'aire lliure, bastant lluny del mas.

En Pauet barrinà, repassant el què li havia succeït, i en tregué la conclusió de que el fantasma era un home de carn i ossos.

Se n'anà cap al poble, on els amics li preguntaren com havia passat la nit.

Els amics celebraren amb grans rialles el relat d'en Pauet.

— Ja veieu, he perdut, però per a demostrar-vos que no em fa por, avui tornaré a quedar-m'hi.

— Potser avui en sortiràs més malament — féu en Roc, somrient amb ironia.

Es despedí d'ells, i s'allunyà. Se n'anà cap a dues o tres masies, de les quals era amic, i, després de parlar molt, podé convèncer a quatre homes que l'acompanyessin, armats de carrabines.

Quan era fosc, tots junts es dirigiren cap al mas. En Pauet els distribuï per la cambra on havia de dormir, posà un feix de llenya en el llit, cobrint-lo de roba, i s'amagà.

Espersen. Després de molta estona, sentiren un lleu soroll. Era el fantasma; s'obrí la porta i l'espectre, amb un punyal a la mà, es dirigí envers el llit, i alçant el braç, l'enfonsà tot on es creia hi havia en Pauet.

Una rialla d'aquest el féu girar ràpidament, veient davant els seus ulls quatre canons que l'apuntaven.

— Què et creies, bergant? Que això duraria sempre? Apa, treu-te aquesta màscara, que tinc ganes de veure't la cara!

Ho féu el fantasma, baix l'amenaça de les carrabines, i ¡quina no fou la sorpresa de tots! En Roc, el qui havia apostat amb en Pauet, era el maleït fantasma!

Seguidament se l'emportaren cap al poble, entregant-lo a la justícia per a que li donés el càstic que es mereixia. El culpable confessà que tot ho havia fet per a que el mas del Frare caigués en desgràcia als ulls de la gent del poble, i quan els propietaris, avorrits, se'l venguessin, comprar-lo...

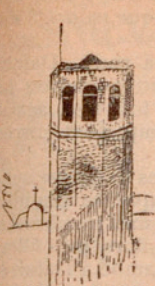
El poble sencer felicità a en Pauet, i l'amo del mas l'encarregà a ell de la seva direcció.

JOSEP ROIG

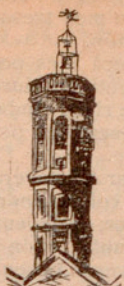
I Concurs de LA MAINADA

ELS CAMPANARS
DE CATALUNYA

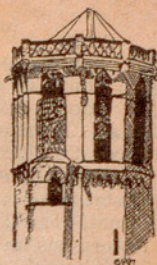
(Vegeu-se les condicions assenyalades per a poder optar en aquest Concurs, en els números 1, 2 i 3 de LA MAINADA)

218. Església del Pi,
Barcelona
(JOSEP CLARAMUNT)

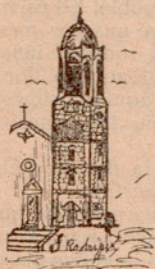
219. Sant Feliu,
Sabadell
(A. CLIMENT)

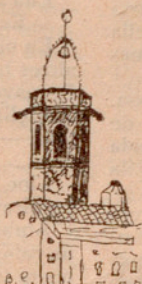
220. Seu de Barce-
lona
(ENRIC VILARET)

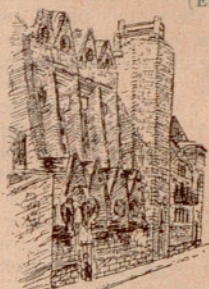
221. Seu antiga
de Lleyda
(CECILIA ABELLÓ)

222. Santa Madrona,
Barcelona
(JOAQUIM RODRÍGUEZ
LÓPEZ)

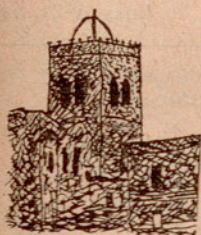
223. Sant Esteve
de Granollers
(B. GARRELL)

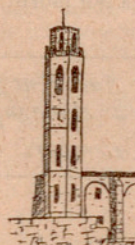
224. Església del
Carme, Bar-
celona
(J. TOMÀS)

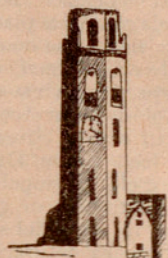
225. Santa Ma-
ria, de Sans
(JOSEP BIMBELA)

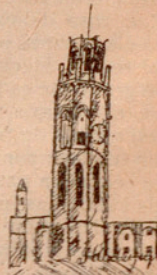
226. Santa Coloma
de Queralt
(R. MARTÍ PIOL)

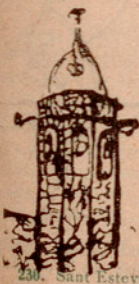
227. Seu antiga de
Lleyda
(JOSEP BUIRA)

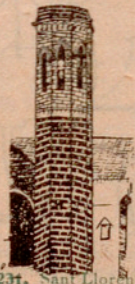
228. Catedral
Lleydatana
(MEROLA)

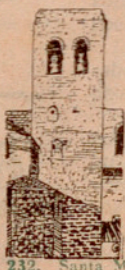
229. Seu antiga de
Lleyda
(J. RODRÍGUEZ)

230. Sant Esteve
de Granollers
(J. AGUSTÍ)

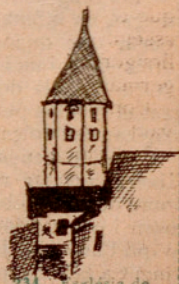
231. Sant Llorenç,
de Lleyda
(C. A.)

232. Santa Maria
de Igualada
(JOSEP PUIG BISBAL)

233. Sant Joan
de Tarragona
(MERCE VIRGILI)

234. Església de
Saladrà, de Vielha
(J. CRIVILLE)

LA PRIMAVERA

(DEL FRANCÈS)

EREN els primers dies del món. El món en sos primers dies no havia après encara molts costums.

En aquesta època indeterminada, després d'un llarg període de nits i de dies on la pluja i la neu, el vent i el gel, havien molestat ja massa els humans, vegeren un bell matí aparèixer el sol.

No era pas un sol molt coratjós ni massa generós; però, en fi, era el sol. Enardit per aquests raigs pàl·lids i encantadors, un bell donzell nomenat Dafnis, resolgué de deixar la casa dels seus pares per anar a una casa veïna, on hi vivia una donzella molt bella, que ell estimava i que l'anomenaven Cloe.

Dafnis troba a Cloe al portal de sa casa. Ella somriu i el sol debutant omplena de gràcies aquell somriure. El donzell convida a la donzella a donar un petit passeig. Ella accepta i avancen dins el jardí.

En travessar el jardí per arribar al camp, Dafnis i Cloe sentiren una extranya impressió de benestar. No reconeixien pas les plantes ni els arbres del bosc. Sobre totes les branques i sobre tots els rams, veien tremolar unes petites coses transparents, d'un verd pàl·lid, d'un blanc pur, o d'un rosa delicat. Aquest espectacle nou no els espantà pas, però els causà un plaer misteriós. Decidiren anar fins a una mena de gruta que es trobava al volt del camí entre els boscos i els camps, i on vivia un vell arribat de poc a la regió i que pretenia dir-se el senyor Hivern. El senyor Hivern no semblava pas patir de fred, i quan Dafnis i Cloe passaren vora d'ell, el singular vell reia, tenint en ses mans trossos de gel i de neu. Arribats davant la gruta del senyor Hivern, Dafnis i Cloe es deturaren espantats, no pel fred, sinó per la sorpresa. En efecte, el vell estava estès a terra tan llarg com era, immòbil, més blanc que la neu que tan li agradava menjar, i al seu costat, assegut, un infant més bell, més fresc i més lleuger que quan eren infants Cloe i sos germans, Dafnis i ses germanes.

Com que els dos restaven petrificats davant el graciós petit, aquest, amb una veu màgicament dolça, els digué aixís:

— Jo he vençut aquesta nit al senyor Hivern, primer rei d'aquest nom. Era un home dolent i sobretot volia sempre sentir tossir i estornudar vora seu. Es mort i soc jo qui l'he occit, Jo em dic Primavera. He vingut a la terra per estimar-vos i perquè m'estimeu a mi. Jo no soc pas el vostre

mestre, però sí el vostre amic. Veniu amb mi i veureu mos tresors, que són els més bells del món.

Ell s'aixecà i es posà a riure. Dafnis i Cloe, en sentir-lo riure, no pogueren pas estar-se de riure també, i tots tres, agafats per la mà, seguiren pel camp, rient, corrent i ballant.

En passar Primavera, les lleugeres substàncies de colors tendres que havien intrigat als joves, esdevenien més nombroses i més esclatants. «Són les flors, mes filles», diu Primavera i ensenya també a Dafnis i a Cloe els ocells, les fonts, les papallones i les abelles.

Ella diu:

— Es mon poble! Ell és vostre!

En un marge una flor més bella que les altres brillava, rodona i inflada com un cor. Primavera collí aquella flor i l'allargà a la donzella. Vet aquí la primera poncella; més tard, — reteniu bé aquest nom — serà la rosa...

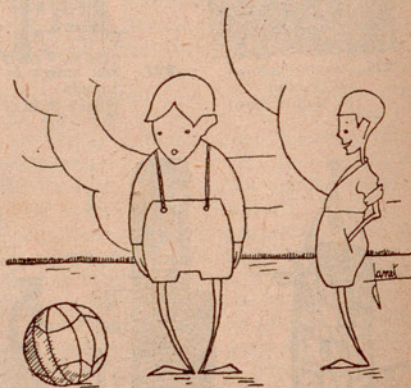
Cloe pren la flor i sembla desfallir en respirar son perfum.

Amb aquesta poncella, que brillava com un rubí, Primavera seguí la seva via. Ni Dafnis ni Cloe no la volien pas deixar. No dubtaven pas d'estar-se amb ella tota la vida, puix en aquell temps, com avui, les parelles joves i felices, no pensen pas que la primavera (fou la primera primavera del món) un dia pot morir.

ROSA ARÚS, trad.

Aneu fent guardiola per a poder comprar el magnífic, l'estupend

Calendari de LA MAINADA

— Apa, que deus estar content amb aquesta pilota!
— Sí, però el papa m'havia dit que me la compraria nova, i és tota apedaçada!

ELS NENS DE LA MEVA ESCALA

A Núria Miquel-Laporta

El padrí d'En Lluís, arribat l'altre vespre de Tordera, va portar per al futur capità de barco un bell rellotge d'or, i una cadena també d'or, tot i recomanant-li que mai s'ho deixi pendre. Que volten lladregots per les ciutats i que si acàs li prenen mai més li farà ofrena de cap mena.

Que pensi que als tramvies, sobretot... que ell, el padrí, no deixa de vigilar-se sempre i mai no es treu les mans de les butxaques, i els ulls li són la guarda de que es refia més.

— Mira, Lluís, no badis. Mira que si ets distret no et portaré cap cosa... Que siguis sempre viu!

Així és que aquest matí han sortit a passeig, i, en pujar a un tranvia, En Lluís ha pensat que calia guardar-se, talment el padrí ho deia. Ha mirat el passatge, i li ha semblat que veia un senyor sospitos. Portava unes ulleres — qui sap si les portava per a dissimular — i unes sabates blanques totes de blanc d'Espanya, i unes anells als dits que lluïen molt més que una bombeta elèctrica. D'on les havia preses, en Lluís no se'n feia càrreg, però és quasi segur que les havia preses d'algún lloc. Aquest senyor que diem el tenia al costat i En Lluís s'ha atrevit:

— Vostè, senyor... escolti: ¿Oi que no me'l pendrà el meu rellotge? oi?

El senyor, un bon senyor, s'ha tornat de primer més vermell que una flama. Però ja el padrinet li presentava excuses. Després s'han fet amics, i En Lluís, sobretot, que s'ha portat molt bé i amb els modos que cal.

La Salometa juga amb el gatet. Després de les nines, que totjust si vesteix amb mocadors i bressola a la falda, no té altre amic més franc i més alegre. El gatet es diu *Miau* i és negre i blanc. Corre per tot el pis, esgarria la roba apariada en el cove els dies de bugada i es persegueix la cua caragolant-se per terra. No se l'atrapa mai. Llavors la Salometa li enveja el bon jugar i crida: — *Miau*, aquí! — El gatet no s'atrasa, i me'l teniu als dos embrutant-se el vestit

i la pell. El vestit del *Miau* a vegades és net que no té pel que visqui sense dia de festa. Net com una patena, que diem. I l'un i l'altre corren com dos petits follets.

La nostra Salometa l'agafa pel clatell, a voltes per la cua i també per les potes, l'aixeca molt enlaire i el deixa anar i tot, igual que una pilota. Però el *Miau* mai no piula. S'estimen tant i tant, que si no fos la mama, que ho vigila, fins dormirien junts. El gatet s'accontenta en dormir al lletet de la nena cada volta que pot, però només de dia. La mama no permet que respiri l'alè del *Miau*. Fora d'això, tots dos fan una sola cosa i una sola persona, i no cal retenir amb quin seny el marruix sap amagar les ungles.

Suara la Salometa el tenia pel coll. De tant com l'apretava li prenia el respir. El gatet miolava: *méu, meeu, meeu...* Però a la Salometa se li acudia això:

Paieet
Miau... Can-
ta coses!

La minyona de dalt entra amb En Miquelet.

Es un nen tant colrat i tant ros de cabell que sembla un bocinet de la nostra bandera. La Salometa en veure'l ha deixat el *Miau*, i ara el pobre gatet està tranquil.

Veureu que En Miquelet té un aspecte de nina que sortís de la capça. O bé d'àngel caigut, de lluent i grassó. La minyona ens explica que n'ha fet una i bona no fa gaires moments.

Tot el dia arrossega cadires i s'enfila per tot i els cal vigilar molt a casa seva; altrament, tots els *cocos* els duria el marrec. Així i tot, sempre porta una banya brillant que sembla un fanalet de la seva claror. Fa patir la minyona com un mal esperit. Ara me l'ha trobat a damunt dels fogons, arranjant el dinar:

— Déu meu, Reina Santíssima! Què fas aquí?

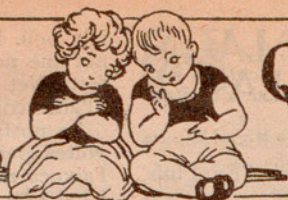
Ell ja havia tirat a dintre l'escudella closques d'ou i carbó, pells de patata i ceba, una capça de mistos i demés molta sal, molta sal. En fi, tot quan trobava... Un disgust del diable a la bona minyona, que no se'n pot sortir de cap de les maneres.

Només que En Miquelet ho fa sense malícia. Ell veu que la minyona tira coses a l'olla... i ell, vinga tirar-hi coses també!

J. SALVAT PAPASSEIT

DE LES COSES

QUE PASSEN

EL POEMET DE LA PARALÍTICA

A Na Montserrat Robert i Fondevila

HAVIA quedat tota sola, al món; ;sola, amb aquella germaneta paralítica! La trista donzella no sabia què fer... I fou aleshores que el seu promès, un jove estirat i escarrancit, li va demanar uns minuts per a tenir una conversa...

Les últimes paraules que es varen dirigir, varen ésser aquestes:

Ell:

— Ara ja t'he dit el què penso, Anna Maria. Potser t'he semblat brutal, però sempre he presumit d'ésser franc i sincer...

Ella:

— No et contestaré amb queixes, Miquel. Després de tres anys de parlar-nos, ara penses així? ; Avui arribes a descobrir-te a tu mateix que no són possibles les nostres noces?

— No, Anna Maria, no es això.

— Bé. Creus que és un obstacle per a la constitució de la llar nostra, aquesta pobra germaneta meva, tonta i paralítica... ; Vols que la tregui del meu costat i que la foragiti de casa, i que la porti a un assil, ara que, per la mort dels pares, ens trobem més soletes al món?

— Si t'ho vols pendre així!... Per això et deia que esperéssim...

— ; I m'ho dius avui? ; Quan tot hauria de donar-te ànsies, veient-me tan desemparada! No hauria jo de pronunciar aitals paraules... Però ; què és el què haviem d'esperar?

Restà la saleta en un silenci inquietador, solament amorosit pel dolç rondineig d'una abella que s'enfilava per un raig de sol. Els dos promesos coincidiren un moment en llurs mirades i ell s'excusà torpement:

— Potser ens vingui a sorprendre d'un moment a l'altre i ens lliuri d'aquesta situació quelcom imprevisit. La teva germana està molt acabada...

Anna Maria no el deixà cloure la frase; ja prou havia desclòs el pensament.

; Havia jo de desitjar la meua felicitat, condicionada d'una manera tan roï? Així

m'estimaries tú, Miquel? En les hores d'amor hauria d'estar a l'aguait, amb ànsia, seguint-li la respiració a la malalta i desitjant... ; Vés-te'n! ; Surt d'aquí i no tornis mai més! Et torno la paraula i et declaro lliure, per deslliurar-me de tu...

Estava excitadíssima.

Parlava amb exaltació.

El mal home sortí de pressa, sense cap més excusa, sense girar el cap per a mirar, una última vegada, a la seva bella i trista promesa.

Llavors entrà en la saleta el meu pare, qui ho havia sentit tot; i s'acostà a la donzella, cosineta seva, que plorava pregona, més maca que mai. Amb l'acalorament de la discussió i la gràcia dolorosa de les llàgrimes, era com una rosa encesa, molt plena de rosada puríssima...

El meu pare, respectuosament, li prengué la mà, i amb gran noblesa li va oferir, junt amb el seu nom, tot l'empar de la seva forta joventut.

— ; T'estimo des de sempre, Anna Maria, i li tenia força enveja a aquest malvat que ha sortit! Jo em tindria per feliç, si aconseguís merèixer el teu amor, enc que fos passant per les més terribles proves.

Anna Maria el mirà, en silenci, molt dolçament, amb gratitud. I se n'anà, calladament, a la galeria, on la germaneta lirona i paralítica prenia el sol, tota feta un cabdell, arraulideta i minça, dintre del seu cotxe petit.

La malalta, en veure-la, feu festa, alegrement, tota contenta, i la va rebre amb l'expressió de sempre... Juntava les dents superiors contra el llavi inferior i xiulava una llarga efe, empenyent-la amb una a final, des de la gola.

— ; F... f... f... ah! ; Fff... ah!

I babejava, rient, tota joiosa amb el caloret solar, entre coixins tous, com si fossin de molsa, ben estovats per les mans de la germana.

— ; F... f... f... ah! ; Fff... ah!

Ja feia deu anys que estava d'aquella guisa, i en tenia catorze. ; Què hauria estat d'ella, sense Anna Maria? El meu pare

avençà unes passes i li recollí les babes, amb el mocador. La paralítica reia, reia, reia...

La bonica cosineta li agraià al meu pare l'acció amb una mirada.

Restaren molt de temps en silenci, a la vora del cotxet de la noia, sense sentir pena, com altres vegades, per aquella alegria seva inconscient; al contrari, consolats de que no deixava de riure, tot pensant en lo horrible que fora veure-li barrejar baves i llàgrimes.

Mon pare, mentrestant, diu que es compa-

somni d'il·lusió, arribis a estimar-me...

¿Com ho va dir? El meu pare va advertir que Anna Maria el mirava, de cop i volta, amb una llum als ulls que el deixà enlluernat... I després veié que amagava l'esguard sota les parpelles, i la sentí sospirar molt baixet:

Ja t'estimo, Joan...

La tonteta paralítica no cessava en les seves exclamacions de joia, i veient que les abelles pujaven del jardí i rondinejaven, tot voltant-la, escridassava, flonjament:

— ¡F... f... f... ah! ¡ Fff... ah!

rava amb el seu rival i tenia por de no ésser prou gentil, prou galan, prou ben plantat. A tots els pretendents els passa el mateix, quan estimen de bo de bo. No obstant, tornà a parlar a Anna Maria, tremolós i eternit, gairebé fins a sentir-se humitejats els ulls:

— Accepta'm, Anna Maria. Siguem els infermers d'aquesta pobreta.

Li deia això, com amb una arrencada d'heroïsme i generositat, quan el que de veres volia era conseguir la seva joia!

— Tolerà'm, només, cosineta. Associa'm a la teva formosa obra de caritat. Potser arribi algun dia que, oblidat el teu primer

I no sabia que li donava la felicitat al meu pare...

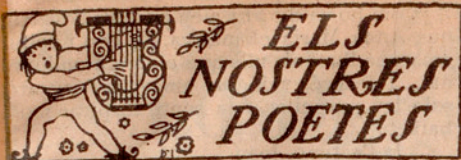
Aquell matí diu el meu pare que va ésser un dels més gloriosos de la seva vida...

La mare també ens ho diu, quan ell no la sent...

Nosaltres estimem a la tieta paralítica com a una germana: no en sabem d'altra manera. Encara està tan contenta com llavors, quan juntava els cors dels meus pares amb aquesta exclamació sense sentit, de nens, de taujans, d'espirits blancs:

— ¡F... f... f... ah!

JOAN LAGUJA LLITERAS

(Els «novells», col·laboradors de LA MAINADA)

SI JO VAIG A ESCOLA...

Oberta la escola
el primer del mes,
el pare i la mare
m'han dit el següent:

«— Si t'apliques força,
si et comportes bé,
ens faràs feliços
i t'ho premiaré.

Tots Sants ja s'acosta,
tindràs panellets,
castanyes torrades
i altres regalets.

Per Nadal, diada
d'aconteixement,
hi haurà la tieta,
també el padrinet:
de pinyons i prunes
el gall farcirem,
i prop del pessebre
tots junts cantarem
dolça cançoneta
al bell Jesuset.

Si no fas campana
i al teu mestre creus,
carregats de coses
vindran els tres Reis:
et duran molts llibres
bonics i distrets,
capces de pintures
i un xamós carret;
vestit per la festa,
sabates, capell
i un abric molt maco
que et guardi del fred.

Passaran els dies,
vindrà Sant Josep:
com que tu i el pare
ambdós se'n dieu,
amb força alegria
el celebrarem.

Per Pasqua una mona
durà el padrinet...
de la guardiola
comprarem un be,
i els diners que sobrin
seran pels pobres.

I si dels examens
en surts força bé,

la tieta Júlia
també m'ha promès
donar-te per premi,
ample sarronet,
que podràs lluir-lo
quan, per l'estiuig,
farem les berenes
a la Font del Rec.»

Oïdà! quina joia!
quin goig que tindrè!
¡Anem a la escola
pel camí més dret!

S. FUSTER CABOT

LA CEGUETA

¡Una almoïna a la cegueta!...
¿No veieu quin dol que fa?
¡una almoïna a la pobreta
per comprar-ne un mós de pal!

Tot avui que està dejuna
i ha plorat tota la nit
sota el raig de clar de lluna,
sota el cel d'estels florit!

Uns captaires van trobar-la
per la neu del llarg camí!...
— de la mort van deslluirar-la
per fer negre el seu destí!...

I ara, pobre, ¡la pobreta!
tè d'anar pel món captant
sense mare ni amigueta
pel seu cor de tendre infant.

Mai ha vist la llum del dia
ni del cel la serenor!
ni una flor... ni una alegria
pel seu cor ple de tristor!...

Una almoïna a la cegueta!
¿No veieu quin dol que fa?
Una almoïna a la pobreta
per comprar-ne un mós de pal!

JOAN MARTÍ I APARICI

EL NOSTRE FULLETI

Junt amb aquest número repartim el quart plec de l'emocionant i suggestiva novel·la

ELS CAMINS DE LA SORT

que expressament per a LA MAINADA ha escrit el notable literat Ramon Reventós i ha il·lustrat l'esquísida Lola Anglada.

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

LA TRAGÈDIA DE CAMBRILS

A conseqüència dels fets del Corpus de Sang (7 de juny del 1640) s'agreuà el conflicte, que ja feia temps que existia, entre Catalunya i el Govern d'Espanya. Decidits a sotmetre el nostre poble per la força — el comte d'Olivares deia que calia *allanar a Catalunya* —, els governants de Madrid llançaren contra la terra catalana un poderós exèrcit d'uns 25.000 homes, que a la tardor de l'any 1640 entrà a Catalunya per la banda de Tortosa.

L'exèrcit català, escàs i poc organitzat encara, es defensà heroicament en diversos llocs, especialment a l'anomenat coll de Balaguer. Els castellans, comandats pel marquès de los Vèlez — un descendent dels Requesens catalans —, entraren com una onada furiosa al Camp de Tarragona.

En mig del desconcert de la defensa — desconcert en què tingué part la traïció —, un home brau, un gran patriota, Jacint Villosa, governador del Camp de Tarragona, organitzà la resistència a Cambrils, població amurallada que els catalans havien convertit en plaça d'armes.

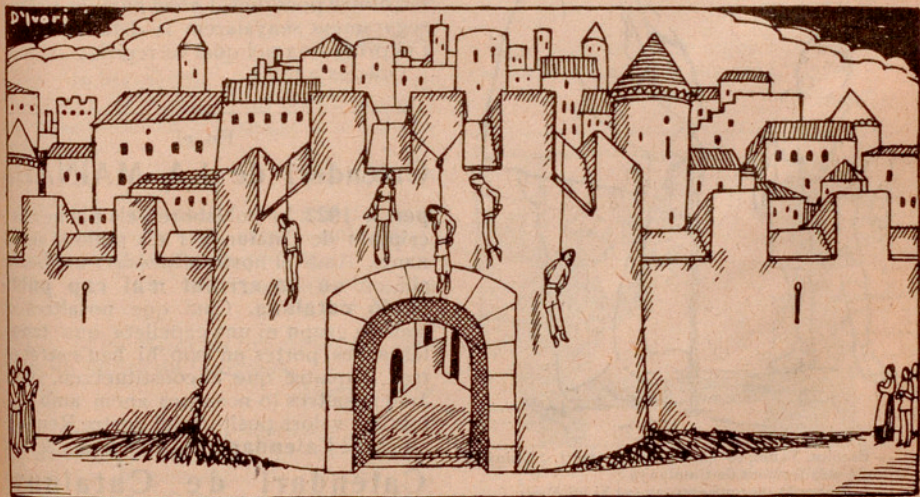
En Villosa, ajudat pel baró de Rocafort i pel sergent major de l'exèrcit català En Carles Bertrolà, aplegà uns 4.000 homes

a Cambrils, disposats a plantar cara a l'invasor. Era gent del Camp de Tarragona, a la qual s'havia ajuntat la gent del baró de Rocafort, o sigui uns 500 homes de la Conca de Barbarà, una gran part dels quals eren de Sarraí.

Arribà l'exèrcit castellà davant Cambrils. La seva avantguarda fou rebutjada sagnantment pels catalans. Però aviat comparegué davant la vila el gros de les forces enemigues, i el dia 12 de desembre del 1640 posaren setge a la plaça.

Aquesta no podia resistir. Les seves muralles no valien gran cosa. No hi tenien els catalans l'artilleria que era necessària per a resistir el setge. Tampoc tenien cavalleria. No obstant, quan el marquès de los Vèlez intimà la rendició, el baró de Rocafort contestà que abans de la rendició preferia la mort.

En realitat, els assetjats volien guanyar temps, esperant que vinguessin noves forces catalanes. Però l'auxili ràpid era impossible. No podent confiar en l'auxili exterior i fent-se insostenible la situació per caure continuament projectils de l'artilleria castellana dins la vila, el dia 15 Cambrils capitulà. Es convingué que els defensors de la plaça remetrien les armes i que els fóra respectada la vida, amb l'excepció dels cabdills: En Villosa, el baró de Rocafort,

En Bertrolà, el batlle i dos jurats o regidors de la vila. A tots ells se'ls donà garrot, i llurs cossos fóren penjats al portal de les muralles.

I vet ací que quan sortien de la vila els seus defensors desarmats, es produí una escena horrorosa. La cavalleria castellana, trencant les condicions de la rendició, es

llançà amb els sabres desenveïnats damunt la massa de la pobra gent. Més de 500 catalans van ésser assassinats d'aquesta manera. Els caps de l'exèrcit invasor condemnaren el vergonyós crim, però no es va castigar a ningú.

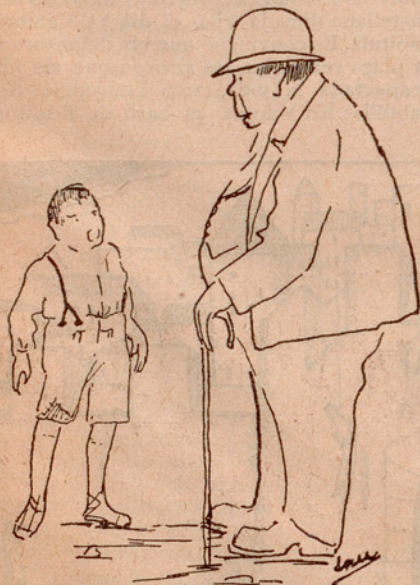
A. ROVIRA I VIRGILI

Al carrer de Sant Bertran, núm. 7, pis quart, el nen Vicens Sebastià Salvador, de 2 anys, s'enfilà a la barana del balcó, perdé l'equilibri i caigué al carrer, morint a causa de l'accident.

— L'automòbil número 1212, passant per la Ronda de Sant Pau, va atropellar a Hermínia Vister, de 15 anys, la qual va resultar amb tres costelles fracturades.

— A la secció de descàrrega de l'estació de Sans, un aprenent lampista, Fèlix Torrens, de 14 anys, va ficar-se dins d'una bota que havia contingut vi i va rebre tal brava que va caure sense sentits.

— Escolta, Tanet, tu que ets tan eixerit. ¿Quina és la regió més formosa de Catalunya?

— L'Empordà, perquè eternament hi ha Rosas.

PELS ASSILATS DE SANT JOAN DE DÉU

Torjst publicada en el número passat la lletra amb què ens honorà el Rvnt. Superior de Sant Joan de Déu, arrel del desig del nen Enric Rafel, de que l'Orfeó Barcelonès hi donés un concert, rebérem una carta de la senyoreta Teresa Miró i Grifoll, en la qual llençava una altra iniciativa: la de «que els mainadistes, per mitjà d'una subscripció, paguessin les despeses d'aquest concert».

¡Com ens emocionen aquestes notes que, ensems que un profunde amor al pròxim, signifiquen una sincera adhesió a la nostra obra educativa!

No hi ha necessitat, senyoreta Miró, d'apel·lar a la generositat dels mainadistes, per a què el concert sigui donat. Una altra generositat ho fa innecessari: la de l'Orfeó Barcelonès, el Director i la Junta del qual de seguida han recollit el prec i a hores d'ara ja s'han entrevistat amb el Rvnt. Superior de l'Assil de Sant Joan de Déu per tal de dur a realització l'esmentat concert.

El desig del nen Rafel, serà, doncs, un fet, dintre pocs dies. I en el número pròxim segurament senyalarem la data de la festa i el programa pel qual es regirà.

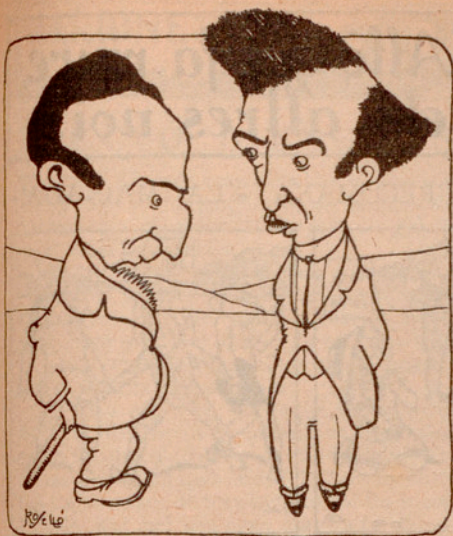
Gràcies a tots!

En el

Calendari de LA MAINADA

per a 1922 hi col·laboren els primers escriptors de Catalunya i els millors dibuixants. Amb el nostre *Calendari* arribarem allí on **no ha arribat mai cap publicació catalana**. Com que nosaltres no som un grup ni una capelleta que tanqui les seves portes un cop hi han entrat els tres o quatre que el constitueixen, vénen amb nosaltres (o nosaltres anem amb ells), tots els valors positius del nostre Renaixement. El *Calendari* de LA MAINADA serà el

Calendari de Catalunya

— Com és que fas pagar tan cares les teves obres?
— Perquè així ningú no podrà dir que no valen.

TERCER CONCURS DE LA MAINADA

¿COM ESMERÇARIES CENT PESSETES EN SET DIES?

(Vegin-se les condicions en els números 1, 2 i 3)

136. Jo, si les tingués, faria una excursió d'una setmana, amb tots els ets i uts, al nostre Pireneu.

ARTUR PUIG

137. Jo les oferiria a casa, i, si no les necessitessin, les posaria, junt amb altres que tinc guanyades en concursos, a la «Caixa de Pensions».

JOAN VIÑALS

138. Me'n compraria una bicicleta per a passejar-me força quan anem a estiuemar, i, si me'n sobressin, faria caritats.

PERE SALVÀ CABALLÉ
9 anys

139. 50 en MAINADES per als pobres i les altres en llibres de Geografia.

MARIO TORRES

140. Les esmerçaria visitant els pobles de Catalunya per dibuixar llurs campanars; faria caritat als pobres; i de la resta, em subscriuria a LA MAINADA.

JOSEP BARTRÉS

141. Em compraria un sarró per a quan anés a una excursió, una ploma estilogràfica i una Història de Catalunya, i les restants pels pobres.

ENRIC BRAGADO NAVALLES

142. Les gastaria fent caritat als pobres.

E. SOLÀ

143. En donaria 40 a l'Assil de Sant Joan de Déu i 60 a l'Hospital de la Santa Creu.

MARIA SOLÀ
11 anys

144. Faria un regal a la meva mamà, i, de les que em sobressin, compraria llibres en la llengua de la meva estimada Catalunya.

MERCÈ REBOUL

145. Em subscriuria a LA MAINADA, faria almoines i em compraria un equip de football.

ANTONI DE TRAVER

146. Cinquanta per als meus avis, vint per una pilota de football i les altres trenta pels pobres.

FRANCESC MANSANEL

147. Cinquanta serien per un hospital, vint per un hospici i les demés per unes sabates.

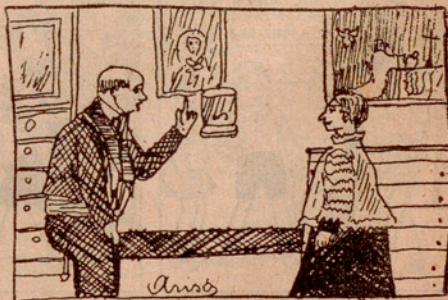
M. CASTELL

148. En destinaria quinze als pobres, trenta a les almoines de les esglésies i cinquanta cinc a fer-me un trajo.

MIQUEL FONT I MASIP
12 anys

149. Comprant un atlas i un diccionari català, que em fan molta falta.

ISABEL BAYO

El Sagristà. — Vols dir que sabràs tocar les campanes?

L'Escolà. — Ja ho crec! Hi tinc molta afició a les campanes. Em ve de quan anava a estudi.

Al·lò que fa riure els altres nois

UNA MOLT XAMOSA FADA — RECOMANA «LA MAINADA»

Els germans Bosc i Paret
en unes prades d'Irlanda
troben senyals de follets...

Surt un i els diu: — Desgraciats!
Ai dels petits que aquí es figuren!
Aquests closos són sagrats!

Se'ls emporta al Gran Concell
de les fades de les selves...
I ells temen algun flagell...

Diu la reineta bufona:
— Veniu aquí, dolentots,
que ens fareu passar l'estona.

— ¿Sou els dos barcelonins
i no compreu LA MAINADA?
Vaig a cridar els butxins...

— Ai, no! Ja la comprarem...
En arribà a Barcelona
la col·lecció adquirirem.

— De la vostra caminada
aquí, tranquils, reposeu!
Jo sóc un de LA MAINADA.

— Estem aquí, fent uns films
que es veuran a Barcelona
amb bona música i rims...

— Anem a dintre, Ció!
Al cine de LA MAINADA,
sempre hi ha bella funció.

(De The Chicks Own)

JARDINET DE PASSATEMPS

SECCIÓ D'ESCACS ENDEVINALLES

Es cada dia més gran l'afició a aquest joc d'enginy, d'intel·ligència, de meditació, d'estratègia, de gràcia, sí senyors, de gràcia combativa i defensiva.

Per xò, doncs, pensant que seran molts els lectors destres en aquesta bella distracció i altres els que voldran anar-la aprenent, hem procurat que cada setmana vagi un problema per a que els nostres concursants eixerits el resolguin.

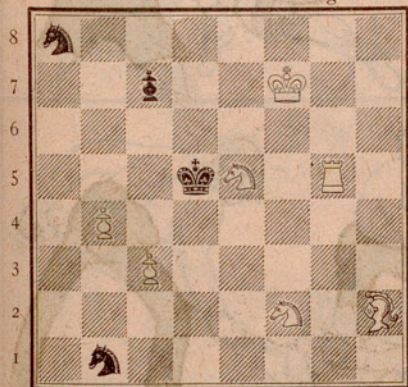
No aneu a pensar que aquest problema és fet de qualsevol espontani, no. Hem tingut la fortuna d'aconseguir que es dignés facilitar-nos-el un dels més il·lustres mestres del joc d'escacs de tota Catalunya, En Josep Paluzié, qui pel seu gran amor a la mainada ha accedit bondadosament a aquesta col·laboració setmanal. Agraïu-li la bella finesa i apliqueu-vos a resoldre els bonics problemes que us vagi proposant.

Els primers seran tots senzills, pensats expressament per a iniciar als que totjust comencen. I tots, això sí, inèdits, per a que els estimin més els nostres lectors!

Les solucions seran molt fàcils. Però si algú vol conèixer regles per a resoldre'ls més aviat, les trobarà a la 5.ª part del «Manual de Ajedrez» escrit pel nostre distingit col·laborador.

Usarem l'anotació algebraica i publicarem el nom dels solucionistes.

PROBLEMA N.º 1, per JOSEP PALUZÍE
a b c d e f g h

BLANQUES

Les Blanques juguen i donen mat en dues jugades

JEROGLÍFIC, per J. B. B.

XARADA, per V. Cusó

*Dos primera qui no u tres
en entrar a mà u-dos-tres.*

ENDEVINALLA, per ANTONI MARTÍNEZ

*Tinc mare, però no tinc pare
tinc llit, però no tinc coixí
no tinc ni cames ni rodes,
però perxò faig molt camí.*

Solucions a les endevinalles
del número anterior

A la targeta: A sol ixent fugen les boires.

Al jeroglífic comprimit: Sobrenatural.

A la endevinalla: La lletra A.

Al logogrif numéric: Pinta.

Al jeroglífic: Uns nois varen anar a caçar nius i un va caure de l'arbre.

Els eixerits endevinaires

Han endevinat totes les solucions a les endevinalles del número 8 de LA MAINADA els següents nois i noies, amics nostres estimats: Esteve Arxé, Jaume Massot, Isidre A Puig, B. Garcés, Josep M.º Galofré, Antoni Martínez, Josep Barrueta, Emili García, Esteve Margarit, Germans Balaguer Alberti, Un català, Carme Arbussà, Josep Oriol Franco, J. Farriol, Joan Homs Sangrà, F. Llanes, Manuel Masachs, Josep Boada, Montserrat de Palau, Pere Comanges, Josepa Bosch, Germans Galí Boniquet, Esteve Calzada Alavedra, Joan Alguero, Elianor López, Francesc Barceló, Maria Teresa Tutusa, A. Fiol, Anton Cardiel, Josep Terren, Josep M.º Lladó, Cebrià Màs, Jaume Elià, J. Cornet, Matilde Martínez, Rafel Faig, Josep Escayol, Josep Barea, Manuel Ortigosa Ventura, Joan Many, Jordi Burques, Marian Sala, Josep M.º Contijoch, Teresa Forné Jesús Ferrer i Mercè Vinyas.

Els deu primers poden passar a recollir els premis. Tots els altres poden estar contents d'haver encertat, perquè hi havia dificultats...

A. Artís, imp. — Vich, 16 : Tel. 1471 G: Barcelona

CULTURA FÍSICA (HISTORIETA SENSE PARAULES)

